

solidar

solidar
FOUNDATION

MANIFEST

ZA EU IZBORE 2024

Izbori za Europski parlament 2024. godine dolaze u povijesnom trenutku. Stojimo na raskrižju, a iako su ulazi vrlo visoki, nude put naprijed. Uvjereni smo da možemo pretvoriti mnogostruke krize koje trenutno proživljavamo u priliku da preispitamo našu zajedničku budućnost. Vjerujemo da nam ovaj trenutak u povijesti daje priliku da temeljito promijenimo naša društva i gospodarstva tako da budu u službi i ljudi i planeta. To će zahtijevati djelovanje odmah, na svim razinama društva i od svih aktera, ali moguće je. Ta temeljna promjena zahtijeva Europu koja će produbiti i ubrzati ekološku tranziciju, zaštititi i unaprijediti demokraciju, povećati socijalnu pravdu i promovirati alternative tržišno usmjerenoj, ekstraktivnoj i eksploatacijskoj ekonomiji koja trenutno definira i uništava naša društva i životni svijet. Kao predstavnici civilnoga društva, zajedno sa sindikatima i drugim progresivnim snagama, mi imamo ključnu ulogu u razvoju, pregovaranju i provedbi tih promjena.

Rat ponovno pustoši Europu. EU mora ostati ujedinjena u svojoj osudi ruske agresije, ratnih zločina i brutalnosti te u svojoj podršci Ukrajini. Pozivamo na prekid vatre odmah i povlačenje ruskih trupa iz okupiranih područja kao znak ruske spremnosti za pokretanje smislenih mirovnih pregovora. Ne može biti mira bez pravde niti smislenih mirovnih pregovora bez poduzimanja konkretnih koraka. U ovoj opasnoj situaciji pozivamo Europu da se pozicionira u središte novog međunarodnog sigurnosnog poretka. Pojam zajedničke sigurnosti, kako je utvrdila Palme Komisija, i ljudske sigurnosti može se postići samo revitaliziranom predanošću zabrani nuklearnog oružja, međusobnoj kontroli i razoružanju, kao i kolektivnom poduhvatu za postizanje održivosti i socijalne pravde kroz pravednu tranziciju. Sada, kada se utjecaj rata osjeća u Europi kroz povećanu socijalnu i ekonomsku nestabilnost te krizu u proizvodnji energije i opskrbi energijom, što dovodi do sve veće nejednakosti i štetnih učinaka na klimu i okoliš, jasno je da trajni mir i ljudska sigurnost neće biti postignuti novom utrkom u naoružanju ili sve većom vojnom potrošnjom koja poništava bilo kakve napore u ostvarivanju održive budućnosti koja nam je potrebna.

Naše je doista vrijeme kriza – u klimi i okolišu, zdravlju, socio-ekonomskoj nejednakosti, stanovanju i troškovima života. Europa mora pokazati da možemo odgovoriti na sve njih istovremeno. Inspiracija se može naći u jedinstvu, rješavanju i zajedničkom uvjerenju koje je prikazano pred licem pandemije COVID-19, odgovorom na rusku agresiju i, unatoč svim nedostacima, napretkom koji je do sada postignut prema socijalnijoj i zelenijoj Europi. Ali krećemo se previše sporo i još uvijek činimo premalo.

Sljedeći petogodišnji mandat Europskog parlamenta i Europske komisije bit će presudan za Europu i svijet. Nadolazeće su godine ključne jer se prozor mogućnosti brzo zatvara, a promjene moraju biti brže, veće i sustavnije nego ikad prije, usmjerene na temeljne uzroke ovih društvenih bolesti. Međutim, nećemo moći puno učiniti ako ne osvojimo progresivnu većinu u Europskom parlamentu. Stoga je neophodno da se svi kao progresivno civilno društvo uključimo u ove izbore! Moramo se mobilizirati u širokoj kampanji koja nadahnjuje ljude da glasaju na način koji će obraniti naše vrijednosti, naša uvjerenja i naše zajedničke svjetonazore; kampanji koja objašnjava zašto je pravedna tranzicija u održivu budućnost jedini način na koji ćemo se moći pozabaviti mnogim postojećim hitnoćama, izgraditi našu otpornost, postići napredak u ostvarenju naših snova i ispuniti naše progresivne težnje za pravednijom, jednakijom, slobodnijom i demokratskijom Europom!

TREBA NAM SISTEMSKA PROMJENA!

Šest progresivnih prijedloga za ostvarenje pravedne tranzicije

SOLIDAR želi vidjeti Europu koja i dalje vodi tranziciju, novi Parlament i Komisiju koji grade na onome što je postignuto i koji se zalažu za brži i ambiciozniji pomak u skladu s onim što nam znanost kaže da je potrebno. Prema održivoj budućnosti, prema Europi za sve i sa svima, Europi koja se temelji na zajedničkoj i ljudskoj sigurnosti, ljudskim pravima i socijalnoj pravdi. Europu koja transformira naša društva stavljajući mir, ljude i planetu u središte našeg razvoja.

Mi, pokret s više od 50 progresivnih organizacija civilnog društva koje djeluju diljem Europe i šire, pozivamo na sistemske promjene koje će produbiti tranziciju kroz šest glavnih zahtjeva: za socijalno pravednu tranziciju; za redistributivnu ekonomiju usmjerenu na dobrobit; za pristup migracijama temeljenom na pravima i solidarnosti; za inkluzivnu i pravednu digitalnu revoluciju, za Europu ujedinjenu protiv rasizma, fašizma i totalitarnih snaga te za snažan građanski prostor u kojem civilno društvo ima svoje mjesto za stolom kroz građanski dijalog.

1. Socijalno pravedna tranzicija na ugljičnu neutralnost mora biti u središtu svih politika, s ciljem transformacije naših društava!

2. Zaustaviti rastuće nejednakosti koje krše naš društveni ugovor – prema redistributivnom socijalnom i ekonomskom sustavu blagostanja!

3. Migracije definiraju našu zajedničku budućnost – potrebna nam je pravedan i solidaran europski odgovor!

4. Digitalna revolucija definira naš život i našu budućnost – trebamo ulaganja i politike koje jamče slobodu, prava i jednakost!

5. Reakcionarni, autoritarni i rasistički pokreti su u porastu – želimo Europu za sve i sa svima!

6. Civilno društvo je temelj naših demokracija – zaštitite prostor civilnog društva i jamčite građanski dijalog!

1. **Socijalno pravedna tranzicija na ugljičnu neutralnost mora biti u središtu svih politika, s ciljem transformacije naših društava!**

Za SOLIDAR “pravedna tranzicija” znači mnogo više od korektivne mjere za određene sektore u obliku financijske podrške i povećanja kvalifikacija ili prekvalifikacije radnika. Iako su to važni elementi, pravedna tranzicija za nas predstavlja više holistički i proaktivniji koncept koji bi trebao obuhvatiti cijelo društvo i sve politike. Pravedna tranzicija jamči da svi imamo mjesto u tranziciji i da najugroženiji, siromašni i marginalizirani nisu žrtvovani u tom procesu. Da nijedan dio Europe ili svijeta ne zaostaje. Da se otpornost i prosperitet izgrađuju i unutar i izvan našeg kontinenta, tako da se tereti i troškovi ne prebacuju drugdje, nego da se i sistemske i povijesne nepravde te nejednakosti prepoznaju i rješavaju. Bez toga, nemoguće je ispuniti obećanja Agende 2030. Pravedna tranzicija pružit će: pravednu i ravnomjernu raspodjelu troškova, pri čemu će najveći zagađivači i najbogatiji doprinostiti najviše; dostojanstven rad, zajamčen na tržištu rada koje usmjerava fokus s radne snage na produktivnost resursa; prednosti i podršku koja dolazi do onih s najvećim potrebama i koji su suočeni s najvećim rizicima; te socijalna prava koja će biti zaštićena tijekom cijelog postupka.

U narednim godinama Europa će ponovno pregovarati o Zelenom planu (eng. *Green Deal*), postaviti temelje za njegov dugoročni proračun, raspravljati o potencijalnim promjenama sporazuma, kao i o energetske neovisnosti, inovacijama u stambenom zbrinjavanju, prometnim politikama i mnogim drugim važnim prijedlozima i strategijama za borbu protiv klimatskih promjena, uništavanja okoliša i biološke raznolikosti. U svim tim procesima ključno je da se Europski stup socijalnih prava u potpunosti implementira konkretnim mjerama

i da je integriran u sve politike usmjerene na transformaciju. Predlažemo da to *Pravedna tranzicija – dogovor za Europu* jamči; da su sve politike usmjerene na vođenje Europe kroz krize prema ekonomiji dobrobiti i socio-ekološkoj državi blagostanja definirane ovim holističkim pristupom. Pravedna tranzicija je vodeći princip našeg pokreta koji prepoznaje da su socijalne i zelene politike dvije strane istog novčića. Sve manje od ovog dvostrukog pristupa jednostavno je poricanje rješenja – prepoznavanje veličine problema, ali predlaganje nedovoljnih i neadekvatnih rješenja.

2. **Zaustaviti rastuće nejednakosti koje krše naš društveni ugovor – prema redistributivnom socijalnom i ekonomskom sustavu blagostanja!**

Svima bi do sada trebalo biti jasno da nećemo moći proći kroz te višestruke krize pomoću mjera štednje ili financijske razboritosti i da nam *status quo* neće donijeti promjenu koja nam je potrebna. Moramo preispitati mnoge stare istine i biti hrabriji i mnogo odlučniji nego prije, suočeni s novim i prijetećim okolnostima. Moramo preispitati svoj model rasta i dizajnirati makroekonomske politike koje nadilaze BDP, kako bismo stvorili gospodarstvo koja ne iskorištava ljude i planet samo radi širenja, već je ukorijenjeno u živom svijetu, ono koje “buja umjesto da raste”, da citiramo Kate Raworth. U pravednoj tranziciji moraju se ukloniti strukturne nejednakosti koje stoje iza diskriminacije žena i drugih društveno ugroženih skupina.

Vanjska dimenzija svih politika mora se uzeti u obzir, s razumijevanjem da za ove krize ne postoji isključivo europsko rješenje. Gospodarstva na Sjeveru

dosegnula su sadašnju razinu razvoja jer se Jug sputava ovisnošću o kolonijalnim odnosima, zbog kojih nikako da „nadoknadi“ razliku. Stoga pravedna tranzicija mora dovesti do razvoja novog sustava unutarnjih i vanjskih odnosa i dinamike temeljene na preokretu današnje dominantne kapitalističke logike; naša društva i ekonomije mogu bujati samo ako to i naši ljudi i naš planet uspijevaju, a ne tako da sve svugdje komodificiramo. Potrebna su nam ogromna privatna i javna ulaganja, progresivno i redistributivno oporezivanje, redefinirani regulatorni i pravni okviri, kao i ambiciozne i transformativne politike blagostanja koje jamče pristojan rad u skladu s Agendom Međunarodne organizacije rada (ILO), socijalnu zaštitu, priuštivo stanovanje i cjeloživotno obrazovanje kao osnova za novi socijalni ugovor. Moramo promovirati socijalna gospodarstva temeljena na solidarnosti, zadrugama i neprofitnim organizacijama kao modelima za zajedničku budućnost, alternativama gospodarskom razvoju utemeljenom na profitu, a koje su usmjerene na čovjeka. To su primjeri kako se gradi otpornost i potiču zajednička rješenja, umjesto poticanja konkurencije i međusobnog uništavanja. Dobrobit europskih građana je presudna, a to ide ruku pod ruku sa stvaranjem Europske zdravstvene unije koja može smanjiti nejednakosti među državama članicama. Želimo Europu koja je definirana gospodarstvom dobrobiti i socio-ekološkom državom blagostanja te koja koristi svoj glas i mjesto u globalnoj politici kako bi postigla taj cilj.

3. Migracije definiraju našu zajedničku budućnost – potrebna nam je pravedan i solidaran europski odgovor!

Migracije su zajednička značajka kroz cijelu povijest čovječanstva i, iako se tokovi nešto povećavaju na globalnoj razini, većina migracija odvija se unutar iste zemlje ili između zemalja Globalnog juga. Ipak, migracije u Europu trenutno su jedno od glavnih političkih bojišta, a njime dominiraju narativi krajnje desnice. SOLIDAR se snažno protivi politikama usmjerenim na izgradnju sve viših zidova, koje eksternaliziraju upravljanje granicama EU autoritarnim državama, a koje odbijaju pružiti humanitarnu pomoć mnogim ljudima koji riskiraju svoje živote na moru ili kopnu. Jednako tako, odbacujemo pristup koji je povezan s ksenofobnom i rasističkom retorikom, a koji lažno optužuje migrante i migracije za društvene probleme koji su uglavnom rezultat rastakanja naših socijalnih država te naših disfunkcionalnih ekonomija. Trenutačno se većina europskih sredstava troši na sekuritizaciju i militarizaciju naših granica, a ne na ulaganja u ljude koji žive u Europi i dolaze u nju. Međutim, kada smo se suočili s izazovom primanja milijuna ljudi koji bježe iz Ukrajine, vidjeli smo koliko Europa može učiniti kad želi i koliko smo snažni kad se fokusiramo na primanje i integraciju ljudi. To bi trebalo poslužiti kao inspiracija za migracijsku politiku i za preoblikovanje naših prijedloga u tekućim raspravama i pregovorima za zajednički europski pristup.

Zahtijevamo zajedničku i sveobuhvatnu europsku migracijsku politiku koja se temelji na ljudskim pravima! Onu koja s trećim zemljama traži obostrano korisna rješenja koja se temelje na solidarnosti s ljudima u pokretu, kao i između zemalja. Onu koja proširuje sigurne i regularne puteve, pomaže migrantima u potrebi na europskim granicama, podržava dugoročnu inkluziju i participaciju te promiče pozitivan narativ o migraciji i raznolikosti!

4. Digitalna revolucija definira naš život i našu budućnost – trebamo ulaganja i politike koje jamče slobodu, prava i jednakost!

Digitalna revolucija i dalje redefinira naše živote i stvarnosti u Europi, krećući se sve brže svake godine. Dramatična evolucija umjetne inteligencije, robotike i povezanosti odredit će naredne godine, kao i globalna snaga nekoliko tehnoloških divova. Potrebni su nam nacionalni i međunarodni obvezujući instrumenti koji prethode tom razvoju kako bismo zaštitili privatnost, socijalna i demokratska prava te koji jamčili individualnu sigurnost. Potrebni su nam regulacija i opozivanje koje donose razvoj tih javnih sfera u skladu s javnim interesom i potrebama te politike preraspodjele koje jamče da se profit reinvestira u građane kojima bi trebao služiti. Moramo uložiti dovoljno resursa u rješavanje postojećih regionalnih i socio-ekonomskih nejednakosti u vještinama i kompetencijama, kao i kada se bavimo očekivanim učincima na svijet rada. Obrazovanje za digitalno građanstvo, stjecanje osnovnih i transversalnih digitalnih kompetencija, još je važnije za osiguravanje da digitalna tranzicija dovede do povećanja socijalne pravde umjesto da proširi već postojeće nejednakosti i stvori nove. Ne bismo trebali premjestiti svaku uslugu i aspekt društva online, jer bi to za mnoge ljude učinilo nemogućim ostvarivanje i pristup svojim pravima. Pri pružanju osnovnih usluga mora postojati pažljivo balansiranje između mogućnosti koje nudi digitalizacija i njezinih inherentnih rizika od isključivanja.

Zahtijevamo potpuno novi pristup digitalnoj sferi, tretirajući je kao javno dobro i javni prostor. Taj pristup dovodi u pitanje samu logiku kapitalizma baza podataka u kojem se korisnici tretiraju kao samo valuta i prihod. Pozivamo EU da bude globalni lider u razvoju ljudskih, socijalnih i

ekonomskih prava u digitalnom dobu. Potrebna nam je digitalna transformacija koja djeluje za ljude i planet, koja poboljšava naša društva, naše demokracije i koja služi premošćivanju postojećih i novih nejednakosti!

5. Reakcionarni, autoritarni i rasistički pokreti su u porastu – želimo Europu za sve i sa svima!

Konzervativne, radikalno desne i rasističke snage dobivaju na značaju u Europi. Stranke s fašističkim i neonacističkim korijenima pobjeđuju na izborima i zauzimaju svoje mjesto u vladama nekoliko država članica. To dovodi do nazadovanja, ne samo u pogledu demokratskih prava i sloboda, već i u pogledu klimatske i okolišne, socijalne i inkluzivne politike, kao i do povećane prisutnosti revizionizma i lažnih vijesti. Ovim snagama pomažu moćni medijski divovi u mnogim državama članicama koji ciljaju naša otvorena društva, naše slobode, naš napredak i naše progresivne pokrete. Europa mora učiniti sve kako bi zaštitila prava žena nad vlastitim tijelima, borila se protiv rodno utemeljenog nasilja i učinila više kako bi smanjila rodni jaz u plaćama. Više treba učiniti u odnosu na mizogine politike i nasilje nad ženama. Potrebna nam je Europa koja će čvrsto stajati u obrani prava i sloboda za koje smo se naporno borili u prošlom stoljeću. Potrebna nam je Europa koja će djelovati protiv reakcionarnih politika i radikalnih programa koji dehumaniziraju druge i potiču zločine iz mržnje protiv LGBTQI+ osoba i raso marginaliziranih zajednica. Postoji stvarni rizik da će nadolazeći Europski parlament biti definiran većinom koju kontroliraju te antidemokratske snage. Ako se to dogodi, kao progresivno civilno društvo uzvratit ćemo sa svime što imamo!

Tu ne smije biti grešaka, ovo je novo bojište europske politike i moramo biti spremni. Pridružujemo se pozivu na antifašistički odgovor, za ujedinjeno civilno društvo u obrani ljudskih prava i demokratskih sloboda! Objedinjeni odgovor civilnog društva i sindikata mora pozivati na češću uporabu kaznenih mjera protiv država članica koje se ne pridržavaju demokratskih načela Unije, koja ne štite vladavinu prava i neovisno pravosuđe, koje napadaju civilno društvo, sindikate i slobodni tisak ili se bave antidemokratskim govorom ili govorom mržnje.

6. Civilno društvo je temelj naših demokracija – zaštitite prostor civilnog društva i jamčite građanski dijalog!

Prostor civilnog društva je ugrožen diljem Europe i svijeta jer se uloga i mjesto civilnog društva sve više dovodi u pitanje i progoni u nekoliko zemalja. To vidimo u novom zakonodavstvu, smanjenju financiranja, neprijateljskim političkim narativima i prijedlozima. Kao mreža progresivnih organizacija civilnog društva koja promiče globalno aktivno građanstvo i zastupa milijune članova diljem Europe, nalazimo se na čelu borbe protiv tih prijetnji. Naši članovi jačaju građanstvo pojedinačno i kolektivno na lokalnoj i nacionalnoj razini, popunjavajući ključni jaz uzrokovan smanjenjem javne potrošnje i neoliberalnim politikama koje iscrpljuju socijalnu državu. Bitna uloga koju oni igraju u promicanju socijalne uključenosti i kohezije svakodnevno, kao vitalni dio naše demokratske tkanine, mora se odraziti u njihovom sudjelovanju u procesima oblikovanja politike.

Sada postoji prilika da unaprijedimo pristup civilnog društva u oblikovanju politike zahvaljujući rastućem interesu na razini EU-a za modele deliberacije i participacije građana. Taj bi interes trebao rezultirati provedbom građanskog i socijalnog dijaloga, suodlučivanjem, kao i poboljšanom potporom u pružanju obrazovanja za aktivno građanstvo – ako želimo riješiti demokratski deficit EU-a i pratiti zaključke s Konferencije o budućnosti Europe. Nužno je da postoji institucionalizirano mjesto za angažirane i aktivne građane i stanovnike EU-a za sudjelovanje u oblikovanju i utjecaj na sve politike te međunarodne sporazume i partnerstva EU-a, kroz strukturiran, otvoren i transparentan građanski dijalog, uz socijalni dijalog. Ako ne, politikama i odnosima nedostajat će kvaliteta i preciznost i poticat će neoliberalnu i elitističku viziju budućnosti EU-a.

Zabrinjavajuće nazadovanje u Europi i svijetu u smislu građanskog prostora koji je potreban za jamčenje života i zdravlja civilnog društva i sindikata mora se zaustaviti. Europa mora djelovati odlučno kako bi zaštitila i zajamčila glas civilnog društva i građana u transformaciji koja je u tijeku te kako bi spriječila sve daljnje pokušaje ograničavanja demokratskih prava i sloboda te nastavila razvijati nove oblike participacije. Pozivamo EU da pojača svoju predanost u tom smjeru i razvije europsku strategiju za civilno društvo kako bi se na sveobuhvatan i učinkovit način suočilo s ovim antidemokratskim trendovima kojima smo svjedoci diljem Europe. Radit ćemo zajedno sa svim političkim snagama koje su spremne stati uz nas u tim zahtjevima za živo civilno društvo i jake sindikate!

solidar

solidar FOUNDATION

O SOLIDAR-u i mreži koja stoji iza manifesta

SOLIDAR je europska i svjetska mreža organizacija civilnog društva (OCD) koje rade na promicanju socijalne pravde kroz pravednu tranziciju u Europi i širom svijeta. Naših više od **50 organizacija članica** sa sjedištem u 27 zemalja (od kojih je 19 zemalja članica EU-a) uključuje nacionalne OCD-ove u Europi, one unutar, ali i izvan EU-a te organizacije aktivne na međunarodnoj razini. SOLIDAR predstavlja i pojačava glasove i zahtjeve svojih članica na europskoj i međunarodnoj razini. SOLIDAR organizira svoj rad oko cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja za aktivno građanstvo putem SOLIDAR zaklade za progresivno obrazovanje i participaciju građana.

Mreža se okuplja oko zajedničkih vrijednosti solidarnosti, jednakosti i participacije.

Za sva pitanja koja se tiču manifesta i kampanje, obratite se SOLIDAR-u na:

giorgia.gusciglio@solidar.org

